

B&W VOORSTEL

Kenmerk: 2022-000244

Datum b&w-vergadering:

30 augustus 2022

Onderwerp:

Aanvraag ontheffing 5e sanctiepakket in verband met de inkoop van gas.

Te nemen besluit:

1. Om een ontheffingsverzoek bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in te dienen voor het 5e sanctiepakket van de EU in verband met het huidige contract met gasleverancier SEFE (voorheen Gazprom) Marketing en Trading.

Team/ behandelend ambtenaar:

TV / Marcel Verwaijen

Status advies:

openbaar

Portefeuillehouder:

Wethouder Rik van den Dam

Doorgeleiding naar de raad:

ja, informierend

Betrokkenen bij advies extern:

Groene Metropool Regio

Betrokkenen bij advies intern:

Maurice Willems, Financiën en Karen van Rijsewijk, Communicatie

TIC:

Ja

Bijlagen voor B&W:

1. Brief Nijmegen aan minister EZK over Gazprom en het sanctiepakket EU
2. Reactie directeur generaal EZK op brief over Gazprom en sanctiepakket EU

Bijlagen voor raad:

1. Brief Nijmegen aan minister EZK over Gazprom en het sanctiepakket EU
2. Reactie directeur generaal EZK op brief over Gazprom en sanctiepakket EU
3. Collegevoorstel

Te nemen besluit

1. Om een ontheffingsverzoek bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in te dienen voor het 5e sanctiepakket van de EU in verband met het huidige contract met gasleverancier SEFE (voorheen Gazprom) Marketing en Trading.

Inleiding

In 2021 is er gestart met een Europese aanbesteding voor de inkoop van het benodigde gas voor onze gemeentelijke gebouwen vanaf 1 januari 2023. Deze aanbesteding is samen met 15 andere gemeenten in onze regio gedaan. Deze gezamenlijkheid leidt ertoe dat wij sterker staan om onze doelstellingen ten aanzien van de verduurzaming van ons vastgoed en de overstap naar groen bio-gas kunnen waarmaken. Met Eneco Zakelijk B.V. is hierin een partner gevonden die ons hierbij gaat ondersteunen.

Na de start van de oorlog in Oekraïne is er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het contract met Gazprom Marketing & Trading Limited te beëindigen en wat daarvan de gevolgen zijn. Onze afweging is destijds geweest dat er veel juridische voetangels en klemmen waren en veel belangrijker dat het beëindigen van het contract de Russische staat juist meer geld zou opleveren.

Uw raad heeft zich meerdere malen uitgesproken om iedere mogelijkheid te willen benutten om op geen enkele wijze meer Russisch gas in te kopen. Per 1 januari 2023 is hier invulling aan gegeven door de gunning aan Eneco. Voor de periode tot 1 januari 2023 zijn de afgelopen periode verschillende mogelijkheden verkend.

Mede vanuit de oproep van de raad om alles op alles te zetten om geen Russisch gas in te kopen heeft het college op 18 juli 2022 besloten geen mandatering aan de gemeente Nijmegen af te geven voor het aanvragen van een ontheffing van het 5^e sanctiepakket van de EU. Parallel heeft de raad via een informatiememo (22-09-20 A8 Informatiememo; standpunt 5e sanctiepakket in verband met de inkoop van gas) op de hoogte gebracht over de laatste stand van zaken. In het kort komt het er op neer dat de Groene Metropoolregio (GMR) het Ministerie van Economische Zaken per brief heeft gevraagd in hoeverre de huidige contractpartner SEFE Marketing en Trading als Russisch aangemerkt wordt. Indien de huidige leverancier wordt aangemerkt als Russisch, zijn er een tweetal scenario's geschetst

1. We dienen een ontheffingsverzoek in bij het ministerie van EZK
2. We beëindigen het contract met Gazprom per 10 oktober en stappen over naar een andere leverancier (Eneco).

Over deze stappen is ook contact geweest met de fractievoorzitters van alle partijen. Naar aanleiding van dit contact heeft het presidium op 6 september tijd gereserveerd voor een mogelijke extra raadsvergadering om de raad de keuze te bieden tussen de twee scenario's.

Begin augustus heeft de GMR van de minister een reactie ontvangen. De minister deelt de mening niet dat SEFE geen relatie meer heeft met Rusland. De sanctieverordening is derhalve nog steeds van toepassing dat Russische entiteiten geweerd dienen te worden van overheidsopdrachten. Direct daarop heeft de GMR aan Eneco gevraagd óf en op welke voorwaarden het mogelijk zou zijn om het nieuwe contract eerder in te laten gaan, dan wel een tijdelijk nieuw contract af te sluiten. De voorwaarden en contractuele verplichtingen zijn fors. Zo wil Eneco haar 'gasclausule' van toepassing verklaren waardoor er geen leveringsgarantie zou zijn en stelt Eneco als eis dat alle deelnemende partijen het tijdelijke contract uiterlijk 30 augustus getekend moesten hebben.

Op dit moment is de situatie dat 14 van de 17 gemeenten uit de GMR reeds de ontheffingsprocedure hebben opgestart. Een overstap met alle deelnemende partijen is dus niet mogelijk. Om binnen de wettelijke kaders te handelen, is het op korte termijn indienen van een ontheffingsaanvraag daarmee de enige overgebleven optie voor de gemeente Overbetuwe. De aanpak uit de eerder opgestelde informatiememo, waarbij twee scenario's ter keuze aan de raad zouden worden voorgelegd, is daarmee niet meer aan de orde. Het tweede scenario (een overstap naar Eneco of een andere leverancier) is immers niet mogelijk gebleken. De reservedatum voor een mogelijke extra raadsvergadering zoals afgestemd met het presidium kan daarmee ook vervallen.

Beoogd resultaat

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland verleent de ontheffing en het contract met SEFE kan voor de laatste drie maanden worden uitgediend, waardoor de gaslevering voor al onze gebouwen is veiliggesteld, zonder enig financieel risico.

Argumenten en onderbouwing

1.1 De Groene Metropoolregio heeft ontheffing aangevraagd

Van de 17 bij de Groene Metropoolregio (GMR) aangesloten gemeenten hebben 14 gemeenten de ontheffing aangevraagd. Gemeente Overbetuwe en de gemeente Arnhem hebben eerst de reactie van de minister afgewacht. De gemeente Mook en Middelaar is naar een andere regio overgestapt. De eerste berichtgeving vanuit de RVO is dat de aanvraag volledig is en met een positief advies is doorgezet.

1.2 Eneco heeft veel voorwaarden gesteld voor een eerdere overstap/levering

Door de GMR zijn gesprekken gevoerd met Eneco over de mogelijke wens vanuit de deelnemers om eerder dan onze startdatum de gasaansluitingen onder te brengen bij Eneco. Eneco heeft daarop gereageerd met een fors aantal aanvullende voorwaarden:

- Alle gemeenten moeten deelnemen (niemand uitgezonderd). Gezien het registreren, borgen en monitoren van het overkoepelend contract met onderliggende contractpartijen is het voor Eneco niet mogelijk om expliciet per deelnemer de start per 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in te regelen;
- De standaard leveringsvoorwaarden van Eneco zijn dan van toepassing, hierin is onder andere bepaald dat er geen enkele sprake is van leveringszekerheid;
- Naast systeemtechnische beperkingen acht Eneco de kans groot op fouten bij ontvangst en verwerking van verbruik, facturatie en in- en externe rapportages.

Er kan dus geen sprake zijn van het individueel overstappen naar Eneco. Daarnaast kunnen wij voor de maanden oktober tot en met december 2022 geen enkele zekerheid bieden voor warmte en verwarming aan de maatschappelijke gebruikers van onze gebouwen en aan alle sportgebruikers van de sportaccommodaties (waaronder het zwemonderwijs).

1.3 Overstappen naar een andere gasleverancier dan Eneco is geen optie

De korte contractperiode van maximaal 3 maanden is voor geen enkele leverancier zakelijk interessant. Ook voor deze partij(en) geldt dat het inregelen van het facturatiesysteem voor deze korte periode zeer arbeidsintensief is en daarmee de foutkans groot is.

1.4 Voor de ontheffing zal gebruik gemaakt worden van de ingediende gegevens van de GMR

De gemeente Overbetuwe zal een volledig nieuwe ontheffingsaanvraag moeten indienen. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van alle gegevens van het door de GMR ingediende ontheffingsverzoek.

Kantttekeningen en onderbouwing

1.1 Het verkrijgen van de ontheffing is nog niet zeker

Alhoewel de berichtgeving positief is, bestaat de kans dat de RVO niet instemt met het ontheffingsverzoek, kan het contract met SEFE niet worden uitgediend en moet dit per 10 oktober worden opgezegd. Met een andere leverancier (Eneco) zal dan collectief door de gehele Groene Metropoolregio een contract afgesloten moeten worden. De voorwaarden zijn dan ongunstig en de prijs is dan beduidend hoger. Duidelijkheid kan op korte termijn verwacht worden.

Financiën

Bij het uitdienen van het contract met SEFE zijn de financiën in de reguliere begroting voorzien.

Mocht naar een andere leverancier (Eneco) collectief overgestapt moeten worden dan zullen de meerkosten op basis van het geprognoseerd gebruik voor de gemeente Overbetuwe over de laatste 3 maanden van 2022 circa € 100.000, = bedragen. Hierbij is rekening gehouden met het prijspeil van medio augustus 2022. Er vindt nog steeds een stijging plaats van de gasprijs, dus dit bedrag kan nog hoger uit gaan vallen.

Indien we tijdig weten welk nadeel ontstaat dan nemen we het nadeel mee in de 2^e Berap. Mocht het nadeel niet op tijd duidelijk zijn dan verwerken we het in de jaarrekening 2022.

Rol gemeente, interactie en initiatiefnemer

Uitvoering van wet- en regelgeving.

De gemeente handelt hier in het kader van het privaatrecht. Het gaat om een overeenkomst tussen meerdere gemeenten en een bedrijf.

Eventuele bestuurlijke aandachtspunten

N.v.t.

Duurzaamheid

Met het voortzetten van het huidige contract wordt het huidige beleid bestendigd.

Vervolg

Planning

Er is reeds een aanvang gemaakt met de voorbereidingen voor de ontheffingsaanvraag. Deze zal analoog aan die van de GMR zijn. De verwachting is dat daardoor de doorlooptijd voor de beoordeling kort zal kunnen zijn en wij tijdig (vóór 10 oktober a.s.) het besluit op het verzoek kunnen verwachten.

Communicatie

We stellen de GMR en de gemeente Arnhem op de hoogte dat Overbetuwe ook een ontheffingsverzoek indient bij de RVO.

Evaluatie

N.v.t.